

LINGUA GALEGA E LITERATURA, 3º ESO

Organización do curso a partir de proxectos. Todos eles serán desenvolvidos a través de secuencias de traballo.

	+COMUNICACIÓN ORAL E ESCRITA +FUNCIONAMENTO DA LINGUA	+LINGUA E SOCIEDADE	+LITERATURA
1 a a v a l i a c i o n	<p>Asociámonos</p> <p>Análise e creación de distintos textos do ámbito social, fundamentalmente escritos e de colectivos sociais próximos, para chegar a constituír diversas asociacións. Os textos cos que se traballa e os producidos permitirán realizar, nunha fase posterior, a reflexión sobre a lingua e unha primeira sistematización dos contidos sobre a norma e o uso lingüísticos.</p> <p><i>Aprenderemos sobre todo a analizar comprensivamente actas, regulamentos e solicitudes, a extraer as súas características e a compoñer axeitadamente este tipo de textos. Tamén melloraremos a comprensión e composición de textos coa reflexión sobre o funcionamento da lingua (formación de palabras, conectores, puntuación...).</i></p>	<p>Percorremos o camiño das linguas</p> <p>Confección e presentación dunha rota do plurilingüismo con indicación de cambios producidos en diferentes momentos temporais, tras investigar dinamicamente sobre a evolución histórica e a actual situación social de diferentes linguas, especialmente do contorno peninsular.</p> <p><i>Aprenderemos fundamentalmente a entender as causas da existencia de múltiples linguas e das diferentes situacións nas que se atoparon e atopan, de xeito que se poidan comprender as súas valoracións sociais e os esforzos normalizadores. Así mesmo, saberemos organizar un roteiro e preparar, realizar e seguir unha exposición oral sobre os contidos do proxecto.</i></p>	<p>Novos versos para amar, facer escarnio ou facer país</p> <p>Realización dunha colección poética a partir dos textos resultantes dun obradoiro de creación en conexión coas grandes temáticas e os principais recursos estéticos da poesía galega anterior ao século XX.</p> <p>Lectura do trimestre: <i>Cidades</i>, de Fran Alonso.</p> <p><i>Aprenderemos, entre outras cousas, a atoparlle un sentido aos recursos poéticos e á presenza continuada, con variacións, de grandes temas na poesía anterior ao século XX para podermos comprender mellor os textos, deles expresivamente e crear outros con intención literaria.</i></p>
2 a a v a l i a c i o n	<p>Xornalistas con xornalistas</p> <p>Realización de entrevistas a varios xornalistas sobre o seu labor tras analizar e reelaborar algunhas das súas producións. Os textos cos que se traballa e os producidos permitirán efectuar, posteriormente, a reflexión sobre a lingua e unha sistematización de boa parte dos contidos sobre a norma e o uso lingüísticos.</p> <p><i>Aprenderemos máis que nada a analizar de xeito comprensivo entrevistas, crónicas, reportaxes e outros textos, orais e escritos, dos medios de comunicación, chegando a planificar, realizar e revisar a súa composición de acordo coas características extraídas. Ademais, saberemos recoñecer e recoller diferentes usos e regras da lingua: ortográficas, etc.</i></p>	<p>Manual para lle tirar rendimento á lingua</p> <p>Composición e presentación audiovisual dun pequeno estudo contrastivo sobre os usos e as competencias lingüísticas da propia aula e do alumnado dun outro centro de ensino determinado, logo de intercambiar na rede enquisas, opinións, etc., sempre en conexión coas claves da nosa situación sociolingüística.</p> <p><i>Aprenderemos sobre todo a analizar as circunstancias do contacto entre galego e castelán e a superar prexuízos sociolingüísticos que poden impedir a ampliación de usos da lingua con menor valoración social. Tamén acabaremos sabendo como recoller e tratar datos sobre actitudes e usos lingüísticos e como presentalos, co emprego dos medios audiovisuais dos que dispoñamos, de xeito atractivo e asemade rigoroso.</i></p>	<p>Máis imaxes para contar</p> <p>Creación dun sinxelo guión dunha curtametraxe aproveitando as temáticas e os procedementos fundamentais da narrativa e o teatro anteriores ao século XX.</p> <p>Lectura do trimestre: <i>Made in Galiza</i>, de Séchu Sende</p> <p><i>Aprenderemos principalmente, na lectura de textos narrativos (e teatrais) das etapas correspondentes a este curso, a percibir os diferentes procedementos e a captar a súa función, aproveitándoos na creación persoal. Nesta fase, poderemos chegar a adaptar os nosos textos á linguaxe cinematográfica.</i></p>
3 a a v a l i a c i o n	<p>Nas ondas</p> <p>Preparación e gravación dun programa radiofónico/televisivo con presentación do tratamento de temas de actualidade na prensa e posterior tertulia con defensa argumentada de posturas persoais. Todo o material textual será revisado, non só para a mellora das propias producións, senón tamén para reflexionar sobre a lingua e sistematizar os contidos en relación co seu funcionamento.</p> <p><i>Aprenderemos maiormente a planificar e realizar diversas intervencións orais expositivo-argumentativas no marco da comunicación radiofónica e televisiva, recollendo de maneira crítica os tratamentos e opinións que ofrecen os medios de temas de actualidade. Para a mellora da comprensión e composición destes textos, recoñeceranse e revisaranse múltiples mecanismos de cohesión textual, coherencia, etc.</i></p>	<p>A reafirmación no uso da lingua</p> <p>Preparación e celebración dunha mesa redonda sobre as diferentes etapas da historia da lingua ata o século XIX, investigando sobre as súas características e reelaborando textos reivindicativos previamente.</p> <p><i>Aprenderemos en especial a manexar información sobre a historia da lingua para comprender as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes, atendendo de xeito particular as voces críticas dos séculos XV a XIX. E tamén habemos aprender a planificar e realizar axeitadamente unha mesa redonda sobre o tema.</i></p>	<p>Escolma de textos con contexto</p> <p>Confección e presentación dunha escolma de textos da literatura anterior ao século XX, acompañando cada un deles dunhas breves introdución e guía de comentario que permitan situalo no seu contexto histórico.</p> <p>Lectura do trimestre: <i>Así viviu Paio Gómez Chariño / Rosalía</i>, de Neira Cruz</p> <p><i>Aprenderemos sobre todo a desenvolver criterio de valor na escolma de textos literarios, a situalos mellor na súa circunstancia histórica e a explicar a relación entre ambos (obra-contexto), así como os factores que influíron na situación da literatura galega en cada unha das etapas.</i></p>
<p>Tamén podemos aprender en todos os proxectos a comprender e seguir instrucións e exposicións orais, a desenvolver técnicas de análise comprensiva dos textos como o subliñado, a esquematización ou o resumo, a manexar adecuadamente diferentes fontes de información, entre elas diversos tipos de dicionarios e enciclopedias (tamén na rede), a utilizar con bastante autonomía a biblioteca e as tecnoloxías da información e a comunicación, a facer autocorreccións e autoavaliacións, etc.</p>			

Máis en detalle:

1ª avaliación	
Proxecto 1 Asociámonos	
<p>Presentación. Análise e creación de distintos textos do ámbito social, fundamentalmente escritos e de colectivos sociais próximos, para chegar a constituír diversas asociacións. Os textos cos que se traballa e os producidos permitirán realizar, nunha fase posterior, a reflexión sobre a lingua e unha primeira sistematización dos contidos sobre a norma e o uso lingüísticos.</p>	<p>Contidos específicos - Comprensión de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais, como actas de reunión, regulamentos... - Composición de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais, como actas de reunión, solicitudes, etc. + CCa +CCb</p> <p>Criterios de avaliación - <i>Comprender a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.</i> - <i>Seguir e recoller resumidamente o desenvolvemento oral dunha exposición académica.</i> - <i>Identificar e contrastar o propósito comunicativo en textos escritos do ámbito público e dos medios de comunicación, así como da vida académica, analizando criticamente os seus contidos, interpretando as connotacións e mensaxes implícitas que deles se deduzan e inferindo o tema principal e os secundarios.</i> - <i>Comprender e seguir as instrucións que regulan a vida social e os procesos de aprendizaxe complexos.</i> - <i>Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen.</i> - <i>Escribir textos propios dos ámbitos social e académico, usando con progresiva liberdade os modelos propostos na aula. Planificar e revisar os ditos textos de maneira case autónoma para asegurar a súa coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica.</i> - <i>Consultar de maneira case autónoma textos en diferentes soportes co fin de seleccionar e analizar criticamente a información relevante para integrala nas propias producións.</i> - <i>Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión e para compoñer e revisar de xeito progresivamente autónomo os propios textos.</i> - <i>Recoñecer, a través da reflexión sobre os usos discursivos, os mecanismos da lingua e coñecer e usar a terminoloxía lingüística adecuada.</i></p>
Proxecto 2 Percorremos o camiño das linguas	
<p>Presentación. Confección e presentación dunha rota do plurilingüismo sinalizada en relación coa diacronía tras investigar dinamicamente sobre a evolución histórica e a actual situación social de diferentes linguas, especialmente do contorno peninsular.</p>	<p>Contidos específicos - Coñecemento xeral e concreción no marco peninsular das causas que contribúen á formación, expansión, transformación, minorización, substitución e normalización das linguas, con manexo e interpretación de mapas, táboas, textos e información dos medios e tecnoloxías da comunicación. Valoración positiva do plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. +CCb</p> <p>Criterios de avaliación - <i>Recoñecer as causas da diversidade lingüística e dos procesos sociolingüísticos.</i> - <i>Extraer os trazos principais que definen a actual situación sociolingüística de Galicia, analizando criticamente os condicionamentos da valoración e uso social do galego.</i> - <i>Seguir e recoller resumidamente o desenvolvemento oral dunha exposición académica.</i> - <i>Comprender e seguir as instrucións que regulan a vida social e os procesos de aprendizaxe complexos.</i> - <i>Realizar exposicións orais planificadas claras e áxiles de traballos e de informacións de actualidade contrastando os diferentes puntos de vista e opinións expresadas en distintos medios.</i> - <i>Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen.</i> - <i>Escribir textos propios dos ámbitos social e académico, usando con progresiva liberdade os modelos propostos na aula. Planificar e revisar os ditos textos de maneira case autónoma para asegurar a súa coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica.</i> - <i>Consultar de maneira case autónoma textos en diferentes soportes co fin de seleccionar e analizar criticamente a información relevante para integrala nas propias producións.</i></p>

Proxecto 3 Novos versos para amar, facer escarnio ou facer país

Presentación.

Realización dunha colección poética a partir dos textos resultantes dun obradoiro de creación en conexión coas grandes temáticas e os principais recursos estéticos da poesía galega anterior ao século XX.

Lectura do trimestre: *Cidades*, de Fran Alonso.

Contidos específicos

- Lectura expresiva e comprensiva e mais audición de textos poéticos recitados ou cantados da literatura galega desde a Idade Media ao século XIX e da popular, comentando as motivacións e o tratamento das temáticas máis recorrentes en distintos períodos e a funcionalidade das sucesivas formas e recursos estéticos.
 - Creación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.
 - Selección e lectura autónoma de obras adecuadas á idade que estimulen o hábito e pracer lector ao tempo que amplían o coñecemento do mundo, especialmente da nosa realidade histórico-cultural anterior ao século XX.
 - Aproveitamento progresivamente autónomo dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais.
- +CCb

Criterios de avaliación

- *Expoñer unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentido coa propia experiencia e valorando a estrutura, o punto de vista e o emprego da linguaxe.*
- *Utilizar os coñecementos literarios na comprensión de textos breves ou fragmentos, atendendo especialmente á evolución dos xéneros, formas e estilos e á funcionalidade dos recursos retóricos.*
- *Participar de maneira activa na creación de textos de intención estética tomando como modelo os lidos e comprendendo os recursos a empregar.*
- *Seguir e recoller resumidamente o desenvolvemento oral dunha exposición académica.*
- *Comprender e seguir as instrucións que regulan a vida social e os procesos de aprendizaxe complexos.*
- *Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen.*

2ª avaliación

Proxecto 4 Xornalistas con xornalistas

Presentación.

Realización de entrevistas a varios xornalistas sobre o seu labor tras analizar e reelaborar algunhas das súas producións.

Os textos cos que se traballa e os producidos permitirán efectuar, nunha segunda fase, a reflexión sobre a lingua e unha sistematización de boa parte dos contidos sobre a norma e o uso lingüísticos.

Contidos específicos

- Comprensión de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención ás entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes.
 - Comprensión de textos escritos dos medios de comunicación, recoñecendo as diferenzas entre información e opinión en entrevistas, crónicas, reportaxes...
 - Composición de textos propios dos medios de comunicación en soporte papel ou dixital, fundamentalmente entrevistas, crónicas e reportaxes.
 - Participación en entrevistas e simposios simulados, así como en situacións de comunicación propias da vida cotiá do alumnado, adoptando o rexistro adecuado a elas.
 - Uso consciente dos elementos paraverbais (volumen de voz, velocidade, pausas, entoación) e non verbais (xestos, movementos...) na intervención oral planificada.
 - Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes escritas que supoñan calquera tipo de discriminación, con especial atención ás procedentes de reportaxes, crónicas ou entrevistas dos medios de comunicación. Recoñecemento dos usos lingüísticos discriminatorios, detección dos prexuízos que os sustentan e procura de alternativas que se incorporen con progresiva autonomía ás propias producións.
 - Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes orais dos medios de comunicación, con especial atención ás procedentes das entrevistas, noticias, reportaxes e crónicas. Recoñecemento dos usos lingüísticos discriminatorios, detección dos prexuízos que os sustentan e procura de alternativas que se incorporen con progresiva autonomía ás propias producións.
- +CCa +CCb

Criterios de avaliación

- *Comprender a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.*
- *Seguir e recoller resumidamente o desenvolvemento oral dunha exposición académica.*
- *Identificar e contrastar o propósito comunicativo en textos escritos do ámbito público e dos medios de comunicación, así como da vida académica, analizando criticamente os seus contidos, interpretando as connotacións e mensaxes implícitas que deles se deduzan e inferindo o tema principal e os secundarios.*
- *Comprender e seguir as instrucións que regulan a vida social e os procesos de aprendizaxe complexos.*

	<ul style="list-style-type: none"> - Realizar exposicións orais planificadas claras e áxiles de traballos e de informacións de actualidade contrastando os diferentes puntos de vista e opinións expresadas en distintos medios audiovisuais. - Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen. - Escribir textos propios dos medios de comunicación e dos ámbitos social e académico, usando con progresiva liberdade os modelos propostos na aula. Planificar e revisar os ditos textos de maneira case autónoma para asegurar a súa coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica. - Consultar de maneira case autónoma textos en diferentes soportes co fin de seleccionar e analizar criticamente a información relevante para integrala nas propias producións. - Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión e para compoñer e revisar de xeito progresivamente autónomo os propios textos. - Recoñecer, a través da reflexión sobre os usos discursivos, os mecanismos da lingua e coñecer e usar a terminoloxía lingüística adecuada.
--	--

Proxecto 5 Manual para lle tirar rendemento á lingua

<p>Presentación. Composición e presentación audiovisual dun pequeno estudo contrastivo sobre os usos e as competencias lingüísticas da propia aula e do alumnado dun centro de ensino determinado, logo de intercambiar na rede enquisas, opinións, etc., sempre en conexión coas claves da nosa situación sociolingüística.</p>	<p>Contidos específicos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comprensión da situación sociolingüística galega a través da abordaxe dos fenómenos de contacto de linguas (bilingüismo, diglosia, conflito lingüístico, interferencias...), desenvolvendo proxectos de traballo, con emprego dos medios audiovisuais e das TIC, que permitan afrontar prexuízos lingüísticos. <p>+CCb</p>
	<p>Criterios de avaliación</p> <ul style="list-style-type: none"> - Extraer os trazos principais que definen a actual situación sociolingüística de Galicia, analizando criticamente os condicionamentos da valoración e uso social do galego. - Seguir e recoller resumidamente o desenvolvemento oral dunha exposición académica. - Comprender e seguir as instrucións que regulan a vida social e os procesos de aprendizaxe complexos. - Realizar exposicións orais planificadas claras e áxiles de traballos e de informacións de actualidade contrastando os diferentes puntos de vista e opinións expresadas en distintos medios. - Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen. - Escribir textos propios dos ámbitos social e académico, usando con progresiva liberdade os modelos propostos na aula. Planificar e revisar os ditos textos de maneira case autónoma para asegurar a súa coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica. - Consultar de maneira case autónoma textos en diferentes soportes co fin de seleccionar e analizar criticamente a información relevante para integrala nas propias producións.

Proxecto 6 Máis imaxes para contar

<p>Presentación. Creación dun sinxelo guión dunha curtametraxe aproveitando as temáticas e os procedementos fundamentais da narrativa e o teatro anteriores ao século XX.</p> <p>Lectura do trimestre: <i>Made in Galiza</i>, de Séchu Sende</p>	<p>Contidos específicos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lectura expresiva e comprensiva e mais audición de prosa galega anterior ao século XX, así como de contos e lendas populares, recoñecendo as diversas concepcións da narrativa e os procedementos asociados. - Lectura dramatizada e comprensiva e mais visionamento de fragmentos do teatro galego anterior ao século XX, observando as súas características. - Análise doutras linguaxes estéticas: o cinema. <ul style="list-style-type: none"> - Creación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula. - Selección e lectura autónoma de obras adecuadas á idade que estimulen o hábito e pracer lector ao tempo que amplían o coñecemento do mundo, especialmente da nosa realidade histórico-cultural anterior ao século XX. - Aproveitamento progresivamente autónomo dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais. <p>+CCb</p>
	<p>Criterios de avaliación</p> <ul style="list-style-type: none"> - Expoñer unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentido coa propia experiencia e valorando a estrutura, o punto de vista e o emprego da linguaxe. - Utilizar os coñecementos literarios na comprensión de textos breves ou fragmentos, atendendo especialmente á evolución dos xéneros, formas e estilos e á funcionalidade dos recursos retóricos. - Participar de maneira activa na creación de textos de intención estética tomando como modelo os lidos e comprendendo os recursos a empregar. - Seguir e recoller resumidamente o desenvolvemento oral dunha exposición académica. - Comprender e seguir as instrucións que regulan a vida social e os procesos de aprendizaxe complexos. - Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen.

3ª avaliación

Proxecto 7 Nas ondas

Presentación.

Preparación e gravación dun programa radiofónico/televisivo con presentación do tratamento de temas de actualidade na prensa e posterior tertulia con defensa argumentada de posturas persoais.

Todo o material textual será revisado, non só para a mellora das propias producións, senón tamén para reflexionar sobre a lingua e sistematizar os contidos en relación co seu funcionamento.

Contidos específicos

- Exposición planificada, clara e ordenada sobre temas de actualidade que interesen ao alumnado tomadas dos medios de comunicación, contrastando os diferentes puntos de vista e opinións neles expresadas e axudándose dos medios audiovisuais e das TIC.
 - Análise encamiñada á comprensión e á valoración crítica da comunicación televisiva e da radiofónica coas súas especificidades.
 - Uso consciente dos elementos paraverbais (volumen de voz, velocidade, pausas, entoación) e non verbais (xestos, movementos...) na intervención oral planificada.
 - Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes escritas que supoñan calquera tipo de discriminación, con especial atención ás procedentes de reportaxes, crónicas ou entrevistas dos medios de comunicación. Recoñecemento dos usos lingüísticos discriminatorios, detección dos prexuízos que os sustentan e procura de alternativas que se incorporen con progresiva autonomía ás propias producións.
 - Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes orais dos medios de comunicación, con especial atención ás procedentes das entrevistas, noticias, reportaxes e crónicas. Recoñecemento dos usos lingüísticos discriminatorios, detección dos prexuízos que os sustentan e procura de alternativas que se incorporen con progresiva autonomía ás propias producións.
- +CCa +CCb

Criterios de avaliación

- Comprender a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.
- Seguir e recoller resumidamente o desenvolvemento oral dunha exposición académica.
- Identificar e contrastar o propósito comunicativo en textos escritos do ámbito público e dos medios de comunicación, así como da vida académica, analizando criticamente os seus contidos, interpretando as connotacións e mensaxes implícitas que deles se deduzan e inferindo o tema principal e os secundarios.
- Comprender e seguir as instrucións que regulan a vida social e os procesos de aprendizaxe complexos.
- Realizar exposicións orais planificadas claras e áxiles de traballos e de informacións de actualidade contrastando os diferentes puntos de vista e opinións expresadas en distintos medios audiovisuais.
- Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen.
- Escribir textos propios dos medios de comunicación e dos ámbitos social e académico, usando con progresiva liberdade os modelos propostos na aula. Planificar e revisar os ditos textos de maneira case autónoma para asegurar a súa coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica.
- Consultar de maneira case autónoma textos en diferentes soportes co fin de seleccionar e analizar criticamente a información relevante para integrala nas propias producións.
- Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión e para compoñer e revisar de xeito progresivamente autónomo os propios textos.
- Recoñecer, a través da reflexión sobre os usos discursivos, os mecanismos da lingua e coñecer e usar a terminoloxía lingüística adecuada.

Proxecto 8 A reafirmación no uso da lingua

Presentación.

Preparación e celebración dunha mesa redonda sobre as diferentes etapas da historia da lingua ata o século XIX, investigando sobre as súas características e reelaborando textos reivindicativos previamente.

Contidos específicos

- Coñecemento xeral da formación da lingua galega e das distintas etapas da súa historia social ata o século XIX, con manexo de textos da época e información dos medios e tecnoloxías da comunicación. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.
- +CCb

Criterios de avaliación

- Identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega anterior ao século XX, analizando criticamente os condicionamentos da valoración e uso social do galego.
- Seguir e recoller resumidamente o desenvolvemento oral dunha exposición académica.
- Comprender e seguir as instrucións que regulan a vida social e os procesos de aprendizaxe complexos.
- Realizar exposicións orais planificadas claras e áxiles de traballos.
- Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen.
- Escribir textos propios dos medios de comunicación e dos ámbitos social e académico, usando con progresiva liberdade os modelos propostos na aula. Planificar e revisar os ditos textos de maneira case autónoma para asegurar a súa coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica.
- Consultar de maneira case autónoma textos en diferentes soportes co fin de seleccionar e analizar criticamente a información relevante para integrala nas propias producións.

Proxecto 9 Escolma de textos con contexto

Presentación.

Confección e presentación dunha escolma de textos da literatura anterior ao século XX, acompañando cada un deles dunhas breves introdución e guía de comentario que permitan situalo no seu contexto histórico.

Lectura do trimestre: *Así viviu Paio Gómez Chariño / Rosalía*, de Neira Cruz

Contidos específicos

- Desenvolvemento de tarefas colectivas pouco complexas ou elaboración de traballos sinxelos, ambos sobre as lecturas e o seu contexto (etapas, cultura e ambiente literarios, axentes, etc.), entendendo o influxo determinante das circunstancias históricas e da situación sociolingüística na evolución do sistema literario galego.
 - Selección e lectura autónoma de obras adecuadas á idade que estimulen o hábito e pracer lector ao tempo que amplían o coñecemento do mundo, especialmente da nosa realidade histórico-cultural anterior ao século XX.
 - Aproveitamento progresivamente autónomo dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais.
- +CCb

Criterios de avaliación

- *Expoñer unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentido coa propia experiencia e valorando a estrutura, o punto de vista e o emprego da linguaxe.*
- *Utilizar os coñecementos literarios na comprensión de textos breves ou fragmentos, atendendo especialmente á relación co contexto e á funcionalidade dos recursos retóricos.*
- *Explicar as relacións das obras co contexto histórico e literario en que aparecen e os autores máis relevantes, realizando un traballo de información e de síntese ou de resolución de problemas.*
- *Seguir e recoller resumidamente o desenvolvemento oral dunha exposición académica.*
- *Comprender e seguir as instrucións que regulan a vida social e os procesos de aprendizaxe complexos.*
- *Realizar exposicións orais planificadas claras e áxiles de traballos.*
- *Participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen.*
- *Escribir textos propios do ámbito académico, usando con progresiva liberdade os modelos propostos na aula. Planificar e revisar os ditos textos de maneira case autónoma para asegurar a súa coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica.*
- *Consultar de maneira case autónoma textos en diferentes soportes co fin de seleccionar e analizar criticamente a información relevante para integrala nas propias producións.*

CCa. Contidos comúns dos proxectos 1, 4 e 7

- Revisión da adecuación de textos alleos e propios, con recoñecemento das intencións comunicativas expresadas a través dos modos e perífrases verbais.
- Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os presentativos, secuenciadores e de adición, e mais dos mecanismos de cohesión textual como a referencia interna de tipo léxico, sobre todo a hiperonimia e a nominalización; análise e aplicación da función cohesiva das familias léxicas.
- Recoñecemento, sobre usos contextualizados, dos mecanismos de formación de palabras (derivación e composición), para o perfeccionamento da comprensión e produción textuais.
- Recoñecemento da diferenza entre funcións sintácticas e unidades que as desempeñan (incluíndo as que teñen forma oracional), de cara á mellora das estruturas na construción e revisión de textos, con emprego dunha terminoloxía sintáctica axeitada.
- Identificación e revisión da estrutura do texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en diferentes textos expositivos, alleos e propios.
- Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica, así como das normas ortográficas, con aprecio dos seus valores funcionais e sociais.
- Reflexión básica acerca daqueles aspectos da fonética e da fonoloxía do galego onde poidan producirse interferencias (apertura das vogais de grao medio, n velar, entoación...), exposición a modelos positivos e aplicación práctica nas interaccións orais espontáneas.
- Recoñecemento das características contextuais e formais dos distintos niveis e rexistros, aplicación segundo as circunstancias da situación comunicativa e valoración da necesidade de adecuarse a elas.

CCb. Contidos comúns de todos os proxectos

- Comprensión de textos orais utilizados no ámbito académico, como presentación de tarefas e de instrucións para a súa realización, intervencións en simposios ou exposicións orais de temáticas variadas.
- Desenvolvemento de habilidades de escoita activa. Actitude de interese, de cooperación e de respecto ante as intervencións orais de quen fala diante de nós, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado e mais no traballo colaborativo.
- Valoración das producións orais emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.
- Participación activa en situacións propias do ámbito académico (achega de propostas e de información, intercambio de opinións, breve exposición de traballos coa axuda dos medios audiovisuais e das TIC, informes sobre as tarefas realizadas...).
- Valoración do diálogo como medio de resolución de conflitos, intervencións orais respectuosas con quen nos rodea e actitude de cooperación en situacións de aprendizaxe compartida. Desenvolvemento de habilidades de comunicación asertiva (por exemplo, á hora de formular e reaccionar a críticas).
- Interese por producir enunciados correctos e non interferidos desde o punto de vista fonético, fuxindo dos prexuízos que adoitan relacionarse con determinados modelos de lingua oral.
- Comprensión de textos do ámbito académico, atendendo especialmente aos de carácter instrutivo e expositivo (incluídos webs educativas e informacións de dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes).

- Detección do tema e dos subtemas de textos expositivos e aplicación a estes de técnicas de análise do contido de textos escritos: subliñado das ideas principais, elaboración de esquemas que as estruturen visualmente e resumo.
- Utilización practicamente autónoma da biblioteca e das TIC para obter, organizar e seleccionar a información.
- Lectura en voz alta adecuada aos patróns fonéticos do galego (entoación, fonética sintáctica...) e fluidez lectora que favoreza a comprensión dos textos traballados na aula.
- Composición, en soporte papel e dixital, de textos, sobre todo expositivos, propios do ámbito académico, elaborados a partir de información obtida en distintas fontes. Elaboración de proxectos e de informes sobre tarefas e sobre aprendizaxes.
- Planificación, revisión e boa presentación dos textos escritos, con respecto polas normas gramaticais e ortográficas e mais con adecuación á temática, fins, destinatarios, soporte... de cada escrito.
- Uso das TIC para elaborar textos escritos ben presentados e correctos, aproveitando as posibilidades dos procesadores de textos, correctores ortográficos, etc.
- Uso dun léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos identificados nos textos traballados na aula.
- Uso de estratexias de autoavaliación e autocorrección, aceptando o erro como parte do proceso de aprendizaxe.
- Interpretación e aproveitamento das informacións lingüísticas que ofrecen os dicionarios e as obras de consulta, especialmente sobre formación de palabras, familias léxicas e normativa.
- Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega, afirmando o plurilingüismo.